

חַת־ת לַיּוֹם רֵאשׁוֹן פְּרֻשֶׁת וַיְחִי י"ב טַבַּת, ה'תשפ"ד

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמֵשׁ / ראשון עם רש"י

בַּפְּרָשָׁה שֶׁקְרָאנוּ בַשְּׁבוּעַ שְׁעֵבָה, סִפְרָנוּ עַל כֶּךָ שֵׁיעֶקֶב וְהַשְּׁבֵטִים יִרְדּוּ לְמִצְרַיִם. הָאִפֶּן שָׁבוּ נִכְתָּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה פְּרֻשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, שׁוֹנָה מִכָּל פְּרָשָׁה אַחֲרֵת בַּחֲמֵשׁ. אִם תִּסְתַּכְּלוּ בְּתַקּוּן קוֹרְאִים, שֶׁנִּכְתַּב כְּמוֹ שֶׁנִּרְאָה סֵפֶר הַתּוֹרָה, תּוֹכְלוּ לְרֹאוֹת הַהִבְדָּל. (רש"י מוֹנֵה שְׁתֵּי סְבוֹת מְדוּעַ זֶה נִכְתַּב כֶּךָ).

יעקב אבינו חי במצרים 17 שנים.

בעל הטורים מסביר שהמספר 17 הוא גימטריה של המלה טו"ב. אלו היו 17 השנים הכי טובות של יעקב. נראה בהמשך ב"היום יום" שהיות שיהודה יסד ישיבה לפני שיעקב הגיע, יכלו שנותיו הטובות ביותר של יעקב להיות כן אפילו במצרים.

יעקב ידע שהוא עומד להסתלק מן העולם בקרוב. כשהוא היה בן 147 (לא בגיל של אברהם או יצחק כשהם הסתלקו מהעולם). הוא בקש מיוסף לבוא אליו, היות ויוסף עדין היה אדם מאד חשוב במצרים ויוכל לעזור ליעקב במה שהוא רצה.

יעקב בקש מיוסף להשבע לו (שבועה היא חזקה יותר מהבטחה, מכיון שזו הבטחה בשמו של ה'), שהוא לא יקבר אותו במצרים. היו לו הרבה סבות לאי רצונו להקבר במצרים - הוא לא רצה להקבר במקום שיתמלא בכנים במכת בנים, הוא רצה להיות בארץ ישראל מיד בתחית המתים ושלא יצטרך להתגלגל במחילות כשמשויח יבוא. כמו כן הוא לא רצה שהמצרים יהפכו את מקום הקבורה שלו למקום תפלה שלהם אחרי שהוא ימות!

יוסף מלכתחלה הבטיח, אבל לא נשבע. הוא לא חשב שהוא צריך להשבע. אבל יעקב שידע שאולי פרעה לא יתן ליוסף לקבור אותו בארץ ישראל, הרגיש שהוא חייב שיוסף ישבע, ולכן יוסף נשבע.

עשית טובה לאחר שאדם נפטר נקראת "חסד של אמת" - חסד אמת מכיון שאין אפשרות לצפות לקבל חסד חזרה מהאדם שנפטר. עשית חסד ללא צפייה לתמורה מהאדם שנעזר, היא דרגת החסד הגבוהה ביותר.

יעקב השתחוה ליוסף, כדי לתת לו את הפח לשמור על השבועה שנשבע, וכדי לוודא שהחלום שלו התגשם. הוא קודם כל השתחוה לשכינה, שהיתה למראשותיו מאז שחלה (השכינה נמצאת ליד אנשים חולים) יעקב גם הודה לה' על כן שכל הילדים שלו יהודים.

אפרים, בנו של יוסף, נהג ללמד עם סבו, יעקב. זמן מה אחרי הבקור הוא ראה שסבו נהיה חולה

יותר וספר לאביו. יוסף לקח את מנשה (שהיה בן 25) ואת אפרים (שהיה בן 24) כדי לקבל ברכה מיעקב לפני פטירתו מהעולם.

אפרים אמר ליעקב שיוסף באן, כיון שיוסף היה אדם מאד חשוב, יעקב התישב במטתו מפני הכבוד, למרות שהיה חולה!

יעקב ספר ליוסף על הברכה שה' נתן לו שהוא יהיה לעם (הכונה שבנימין יולד) ו"לקהל עמים" (משמעו שמאחד מילדיו יהיו שני שבטים) אולי זה מגיע לראובן בכור הבנים, למרות זאת, יעקב אמר שהוא יחיל את הברכה על שני הבנים של יוסף – מנשה ואפרים, שניהם יהיו לשבטים (אם ליוסף יהיו עוד בנים אחרי מנשה ואפרים, הם לא יהיו שבטים משל עצמם, אלא רק חלק מהשבט של יוסף).

יעקב גם אמר שה' הבטיח את ארץ ישראל לכל המשפחה.

יעקב הסביר למה הוא נתן את הזכות הזו ליוסף: בגלל מסירות הנפש של רחל אמו עבור היהודים. היא נקברה על אם הדרך במקום במערת המכפלה, בגלל שה' רצה שהיא תוכל להתפלל על היהודים כשהם יוצאים לגלות ויעברו דרך הקבר שלה. (יעקב גם לא רצה שיוסף יכעס על זה שרחל לא קבורה במערת המכפלה, ואולי לכן לא ירצה לקבור שם את יעקב).

כשיעקב היה מוכן לברך את מנשה ואפרים, הסתלקה ממנו לפתע רוח הקדש! הוא חשב שאולי ילדיו של יוסף אינם מנשואין בשרים, ולכן זה קרה. (אבל באמת זה קרה בגלל אנשים לא טובים שאמורים להיולד במשפחות שלהם).

יוסף הראה לאביו שהוא שמר והקפיד על המצוה של נשואין בדרך הכשרה. הוא הראה לו את הכתובה שלו, כדי שיראה שלמרות שרוב האנשים במצרים לא נשאו בדרך כזו, יוסף בן הקפיד על כך. יוסף התפלל שרוח הקדש תחזר לאביו כדי שיוכל לברך את מנשה ואפרים. ואכן חזרה, יעקב בקש מיוסף להביא את בניו כדי שיוכל לברכם.

תהלים / יום י"ב לחדש פרקים ס"ו- ס"ח

בתהלים של היום ישנו פסוק "ברוך ה' יום יום". מדוע נאמר יום פעמים?

כל פעם זה נכתב עבור אחת הדרכים בהן אנו עובדים את ה' מידי יום.

ה"יום" הראשון נכתב עבור דברי הקדשה, כמו קיום מצוות ולמוד תורה. "היום" השני מכון על הדברים שאנו רגילים לעשות כמו אכילה, שינה ומשחקים. גם הדברים האלה יכולים להיות לשם שמים.

בגמרא אנו רואים שהלל הזקן נהג לומר שפסוק זה מלמד על בטחון בה'. אם מוצאים מאכל יפה ומשבח, איננו צריכים לשמור אותו לשבת, נשתמש בו היום. ה' בודאי יתן לנו ברכות חדשות מחר ויזמן לנו משהו אחר מיחד לכבוד שבת.

המגיד מלמד עוד סבה מדוע לא לשמור לשבת. אדם יכול לחשב שאוכל משבח ראוי לשמוש רק בשבת, כאשר האכילה היא מצוה. אבל לומדים מפסוק זה "ברוך ה' יום יום" – ששתי הדרכים של עבודת ה' הן מיחדות. יכלים להשתמש באוכל ביום רגיל באופן שישמח את ה'.

תניא / פרק ט' (י"ב טבת שנה מעוברת)

בקצרה: לומדים שלנפש הבהמית יש את "הבית שלה" בצד השמאלי של הלב, בה בשעה שלנפש האלקית יש את "הבית שלה" במח ובצד הימני של הלב. ומשם הן יכולות להשפיע על כל הגוף.

אחרי שלמדנו על שתי הנפשות שיש ליהודי, הכחות שלהן (שכל ומדות) והלבוישים שלהן ומה שהן

עושות אתם, בפרק הזה האדמו"ר הזקן ילמד על מה שקורה בתוך היהודי:

למרות ששתי הנפשות האלו הן רוחניות (איננו יכולים לראות אותם אפלו לא בעזרת מכשיר רנטגן) הן עובדות בתוך הגוף שלנו על ידי חבור לחלקים גשמיים כדי לבצע את מה שהן רוצות [למדנו קודם, שהפח הכללי שעוזר להביא את הרוחניות לתוך הגשמיות, הוא הדם. הדם יכול להחזיק רוחניות ולהפוך לחלק מהגוף הגשמי]. הנפש הבהמית יש לה "בית משלה" (מקום שמשתמשת בו), בצד השמאלי בלב של האדם ולנפש האלקית יש "בית" במח של האדם ובצד הימני של הלב.

[הלב חלול. יש בו שני חלקים עקריים, אחד מלא בדם שצריך יותר חיות להאדמו, הזקן קורא לצד הזה ריק מדם, בגלל שהוא לא יכול לבצע את התפקיד של הדם בגוף} ושולח את הדם לקבל חיות מלאה, ואז לעבר לצד השני, שמלא בדם עם חיות כדי להפיץ את החיות בכל הגוף. הנפש הבהמית נמצאת בצד שמלא בדם. הנפש האלקית נמצאת בצד "הריק"].

הנה דגמה ביצד עובדת הנפש האלקית: אדם מדמין או נזכר במשהו, או אדם אחר פוגע בו, והוא כועס. רגש הכעס הוא מהנפש הבהמית ש"גרה" בלב. הרגש הזה של הכעס יכול לעבר לכל החלקים של הגוף, כולל למח- האדם חושב על זה, מנסה לעשות משהו בנוגע לזה, "עושה פראופים" על זה, אומר מלים לא יפות חס ושלום או עושה דברים לא יפים חס ושלום.

הנפש האלקית, יש לה "בית" במח. הנפש האלקית כפי שאמרנו קודם, משתמשת בכוחות השכל (חכמה בינה ודעת) לחשב על ה' למשל. מכאן היא הולכת לחלקים האחרים של הנשמה כולל ללב, וגורמת לו לחשב בדרך מסיימת על אהבת ה'.

היום יום / י"ב טבת

באחת השנים בשמחת תורה הרבי הרש"ב אמר מאמר מאד חשוב. המאמר נקרא: "אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא" (הרש"ב אמר זאת בשנה שבה נבחר להיות הגבאי של החברה קדישא והמנהג הוא שהרבה אנשים מלוים בתהלוכה, את הגבאי החדש לבית המדרש).

בסוף המאמר אמר הרבי הרש"ב: אפילו אנשים מאד חכמים צריכים לקיים מצוות רק מפני שה' צוה, ולא בגלל שזה הגיוני. מכיון שישנם חלקים בתורה שעשויים להראות לא הגיוניים והם יכולים חס ושלום להתחיל לעשות דברים לא טובים.

אולם אם הוא מקיים מצוות מפני שה' צוה, הוא תמיד יעשה את הדבר הנכון.

בזמן לפני ביאת המשיח, מה שחשוב הוא לא תמיד להבין למה, אלא לקיים את התורה והמצוות כמו שה' רוצה, כיון שזהו רצונו ויהודי רוצה למלא את רצון ה'. זה נקרא תמימות ואמונה פשוטה.

האם הבחנתם ש"היום יום" של ה' טבת ושל י"ב טבת- קשורים ביניהם? שניהם מדברים על מעלת התמימות.

ספר המצוות / מצות עשה רמ"א

היום לומדים את אותה מצוה שלמדנו אתמול, **מצות עשה רמ"א**. אם אדם הצית אש, הוא אחראי לשלם על הנזקים שהשרפה תחולל. אם הוא שרף חלק מהשדה של שכנו, יהיה עליו לפצות אותו.

רמב"ם / הלכות נזקי ממון פרקים י"ב, י"ג, י"ד

למדנו קודם על נזקים המגיעים מחיה שאוכלת בשדהו של אדם אחר וסוגי נזק מחיה שפוגעת באנשים או בבהמות או שוברת דברים.

בַּרְמִב"ם הַיּוֹם לּוֹמְדִים עַל נְזָקִים שְׁקוֹרִים כְּתוֹצָאָה מִבוֹר שְׁמִישָׁהּוּ חֶפֶר בְּאֲדָמָה אוֹ מֵאֵשׁ שֶׁהֲצִיתָ.
פָּרָק י"ב - מְלַמֵּד שָׂאֵם מִיִּשְׁהוּ חֶפֶר בּוֹר, וְנִפְלָה לְתוֹכוֹ בְּהֶמָּה, עָלָיו לְשֵׁלֶם לְבַעֲלֵי הַבְּהֵמָה.
פָּרָק י"ג - מִסְבִּיר אֶת הַהֲלָכָה אִם נִפְלוּ חֶפְצִים לְתוֹךְ הַבוֹר וְנִשְׁבְּרוּ לְמִשְׁלַרְהוּט אוֹ כֵּלִים.
פָּרָק י"ד - מְלַמֵּד אִם אָדָם הֲצִיתָ אֵשׁ וְהִיא שָׂרְפָה אֶת שְׂדֵהוּ שֶׁל אָדָם אַחֵר. אִם הוּא הֲצִיתָ אוֹתָהּ בְּשֵׂדָה שֶׁל הַשֶּׁנִּי, אוֹ לֹא הִיָּה זֶהִיר דָּיו בְּאֲשֶׁר הֲצִיתָ בְּשֵׂדָה שְׁלוֹ, עָלָיו לְשֵׁלֶם.
אִם הִיָּה זֶהִיר, וְהָאֵשׁ הִתְפַּשְּׁטָה בְּכָל אֹפֶן, הוּא לֹא צָרִיךְ לְשֵׁלֶם, זֶה מֵה'.
סִימְנוּ כַּעֲתָ אֶת הַלְכוֹת נְזִיקִין.
מָחָר בְּעֶזְרַת ה' נִתְחִיל סִדְרָה חֲדָשָׁה שֶׁל הַלְכוֹת גְּנֵבָה.

זְרֵכֵי הַחֲסִידוֹת / ה' - י"ב טֵבֵת

בְּשָׁנַת תַּשְׁמ"ז (הַשָּׁנָה שֶׁבָּהּ הִיָּה הַנִּצְחוֹן שֶׁל ה' טֵבֵת) הַחֲסִידִים רָקְדוּ בְּמִשְׁךְ שָׁבוּעַ שְׁלָם! עַד הַיּוֹם, י"ב טֵבֵת!

וְאִז אָמַר הַרְבֵּי: "עֲכָשׁוּ הַרְקוּדִים שֶׁל ה' טֵבֵת צְרִיכִים לְהַפְסִיק וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְכוּנֵן לִי שְׁבֵט.
כָּל חֲסִיד צְרִיךְ לְמַנּוֹת לְעֶצְמוֹ מִשְׁפִּיעַ, וְלִמְשֹׁךְ הַחֲדָשׁ עַד י' שְׁבֵט, הוּא צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם הַמִּשְׁפִּיעַ שֶׁלוֹ כָּל שָׁבוּעַ, כְּדִי לְרַדָּא שֶׁהוּא מִתְכוּנֵן לִי שְׁבֵט".
אִם כֵּן, הַיּוֹם אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְחִיל לְהִתְכוּנֵן לִי שְׁבֵט, וְהַדָּרָךְ הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר לָכֵן, הִיא לְמַצֵּא לָנוּ מִשְׁפִּיעַ / ה שֶׁיַּעֲזָרוּ לָנוּ לְהִתְכוּנֵן כְּרִאוּ!

תְּפִלָּה / בְּרֻכּוֹת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה

מִקְדָּשׁ לְעֵלּוּי נִשְׁמַת סִבְתָּנוּ הָאֱהוּבָה נְחֻמָּה צִיפָה בֵּת ר' שְׁמַעְיָה ע"ה גוֹדְמָן

בְּגִמְרָא מִסְכַּת בְּרֻכּוֹת, ר' חֲנִינָא מִסְבִּיר אֶת מְבִנֵּה תְּפִילַת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה. בְּשִׁלְשֵׁת הַבְּרֻכּוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת הָאֵדָם הוּא כְּעֶבֶד הַמִּשְׁבַּח אֶת אֲדוֹנוֹ לְפָנָי שְׁמַדְבֵּר עִמּוֹ (שְׁלוֹשֵׁת הַבְּרֻכּוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת הֵן בְּרֻכּוֹת שְׁבַח).

הַבְּרֻכּוֹת הָאֲמֻצָּעִיּוֹת הֵן כְּמוֹ מַלִּים שֶׁל עֶבֶד הַמְּבַקֵּשׁ מֵאֲדוֹנוֹ שְׂכָר (הַבְּרֻכּוֹת הָאֲמֻצָּעִיּוֹת עוֹסְקוֹת בְּמַלּוּי צְרָכָנוּ).

שְׁלוֹשֵׁת הַבְּרֻכּוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁל שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה מְשׁוּיִם אוֹתָם לְעֶבֶד שֶׁקִּבֵּל אֶת הַשְּׂכָר מֵאֲדוֹנוֹ וּמְבַקֵּשׁ רְשׁוֹתוֹ לְלָכֵת. (שְׁלוֹשֵׁת בְּרֻכּוֹת אֵלוֹ הֵן הוֹדֵיָה לַה' עַל הַחֶסֶד שֶׁעוֹשָׂה).

(רְאֵה גְּמָרָא בְּרֻכּוֹת דָּף ל"ד עֲמוּד א' וְרַש"י).